

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

**Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo**

Poljanska cesta 28
1000 Ljubljana
T 01 30 05 100
F 01 30 05 199
www.zrss.si

Program Osnovna šola s prilagojenim
predmetnikom za dvojezično osnovno šolo na narodno
mešanem območju Prekmurja

SLOVENŠČINA KOT DRUGI JEZIK

V 1. VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEM OBDOBJU

Posodobljeni učni načrt

Razporeditev ur predmeta

Število ur	1. razred	2. razred	3. razred							Skupaj
Tedensko	3	4	4							
Letno	105	140	140							385

Ljubljana, 2022

Program Osnovna šola s prilagojenim predmetnikom za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja

Slovenščina kot drugi jezik

Posodobljeni učni načrt

Člani predmetne komisije, avtorji posodobljenega učnega načrta 2011:

- mag. **Mojca Poznanovič Jezeršek**, Zavod RS za šolstvo, OE Ljubljana (predsednica)
- **Mojca Cestnik**, Osnovna šola Polzela, Polzela
- **Milena Čuden**, Osnovna šola Matije Čopa, Kranj
- mag. **Vida Gomivnik Thuma**, Zavod RS za šolstvo, Ljubljana
- mag. **Mojca Honzak**, Osnovna šola Riharda Jakopiča, Ljubljana
- dr. **Martina Križaj Ortar**, samostojna raziskovalka
- mag. **Darinka Rosc - Leskovec**, Zavod RS za šolstvo, OE Slovenj Gradec
- mag. **Marija Žveglič**, Zavod RS za šolstvo, OE Celje
- dr. **Kozma Ahačič**, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, Ljubljana (posodobitev jezikovnega dela UN 2018)

Recenzenti:

- dr. **Marja Bešter Turk**, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta
- dr. **Sonja Pečjak**, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
- dr. **Igor Saksida**, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta

Recenzenti UN 2018:

- dr. **Marko Stabej**, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
- dr. **Vida Medved Udovič**, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta
- dr. **Simona Pulko**, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta
- mag. **Mateja Hočevnar Gregorič**, Osnovna šola Šempas

Prilagoditve:

- **Marjeta Graj**, Dvojezična osnovna šola I Lendava
- **Mira Hedžet Krkač**, Zavod RS za šolstvo, OE Koper
- **Lidija Rudaš**, Dvojezična osnovna šola I Lendava

Recenzenta:

- dr. **Gjoko Nikolovski**, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta
- **Silvija Zver**, Dvojezična osnovna šola I Lendava

Jezikovni pregled: Mira Hedžet Krkač, mag. Darinka Rosc Leskovec

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: **dr. Simona Kustec**

Za zavod: **dr. Vinko Logaj**

Prva spletna izdaja

Ljubljana, 2022

Posodobljeni Učni načrt Slovenščina kot drugi jezik v 1. vzgojno-izobraževalnem obdobju v izobraževalnem programu osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja je Strokovni svet RS za splošno izobraževanje določil na 218. seji, dne 16. decembra 2021.

Način dostopa

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/Narodno-mesano-obmocje-Prekmurja/UN_slo2J_DOS_posodobljeni.pdf

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 93469699

ISBN 978-961-03-0599-6 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Posodobljeni učni načrt za predmet Slovenščina kot drugi jezik v osnovni šoli s prilagojenim predmetnikom za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja (2011) je pripravila Predmetna komisija za posodabljanje učnega načrta za slovenščino kot drugi jezik. Pri posodabljanju je izhajala iz učnega načrta za predmet slovenščina, določenega na 20. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje leta 1998. Posodobljeni učni načrt je Strokovni svet RS za splošno izobraževanje določil na 114. seji leta 2008 in se seznanil z vsebinskimi in redakcijskimi popravki tega učnega načrta na 140. seji 17. februarja 2011. Pri posodabljanju učnega načrta leta 2018 so sodelovali članice in člani Predmetne razvojne skupine za slovenščino na Zavodu RS za šolstvo, imenovani za obdobje 2016–2019.

Na podlagi sklepa (imenovanja) je skupina Marjeta Graj, Mira Hedžet Krkač in Lidija Rudaš **opravila prilagoditve posodobljene izdaje Učnega načrta za slovenščino v programu osnovna šola**, ki ga je SSSI določil na 191. seji 26. 4. 2018. Imenovana skupina je pri pripravi prilagoditev izhajala iz doslej veljavnega UN za SLD v DOŠ s prilagojenim predmetnikom za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja.

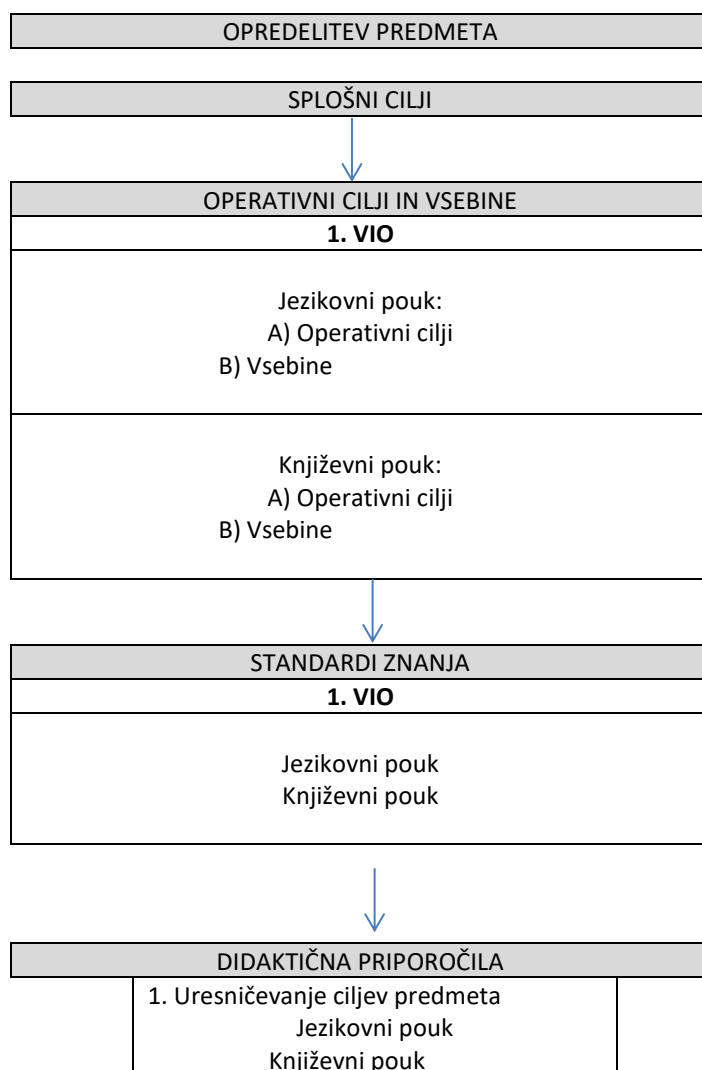
Pri posodabljanju učnega načrta za predmet Slovenščina kot drugi jezik v izobraževalnem programu osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja so sodelovali članice in člani Razvojne predmetne skupine za slovenščino na Zavodu RS za šolstvo, imenovani za obdobje 2020–2021.

KAZALO

VODNIK ZA BRANJE UČNEGA NAČRTA	4
1 OPREDELITEV PREDMETA	7
2 SPLOŠNI CILJI	8
3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE	9
3.1 Prvo vzgojno-izobraževalno obdobje	9
3.1.1 Področje: Jezik	9
3.1.2 Področje: Književnost	14
4 STANDARDI ZNANJA	18
4.1 Prvo vzgojno-izobraževalno obdobje	19
5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA.....	22
5.1 Uresničevanje ciljev predmeta	22
5.1.1 Jezik	23
5.1.2 Književnost	28
5.2 Individualizacija in diferenciacija pouka	29
5.3 Medpredmetne povezave	30
5.4 Preverjanje in ocenjevanje znanja	30
5.5 Informacijska tehnologija	31
6 ZNANJA IZVAJALCEV.....	32

VODNIK ZA BRANJE UČNEGA NAČRTA

- Učni načrt za predmet *SLOVENŠČINA KOT DRUGI JEZIK* je **strokovno besedilo**, namenjeno učiteljem in učiteljicam ter drugim strokovnjakom in strokovnjakinjam za pouk slovenščine kot drugega jezika v izobraževalnem programu osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja. Predvideva njihovo poznavanje jezikoslovnih, literarnovednih in didaktičnih strokovnih izrazov. **Ti strokovni izrazi niso namenjeni učencem in učenkam**; jezikoslovni in literarnovedni pojmi zanje so navedeni v učnem načrtu v podglavju Vsebine.
- Učni načrt je koherentno besedilo, ki **določa pouk z vsemi sestavinami**; te se med seboj **povezujejo in prepletajo**. Vsak posamezni element (*npr. zmožnost, dejavnost, operativni cilj, vsebino, standard znanja, učno strategijo ...*) je zato treba vključevati v pouk **kot sestavino oz. gradnik celote**, pri tem pa je izhodišče obravnave *besedilo*.
- **Učni načrt za slovenščino kot drugi jezik je sestavljen tako kot učni načrti vseh drugih predmetov v osnovni šoli:**

2. Individualizacija in diferenciacija pouka
3. Medpredmetne povezave
4. Preverjanje in ocenjevanje znanja
5. Informacijska tehnologija

- Poglavlje OPREDELITEV PREDMETA predstavlja **mesto in vlogo predmeta *slovenščina kot drugi jezik* v prilagojenem predmetniku za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja** – to je **splošnoizobraževalni predmet**, ki (ob vseh drugih ciljih) z usposabljanjem učencev in učenk za **učinkovito govorno in pisno sporazumevanje v slovenskem jeziku** (predvsem v njegovi knjižni zvrsti) pomembno vpliva tudi na njihovo **uspešnost pri drugih predmetih** in na oblikovanje osebne identitete ter s tem omogoča učencu razumevanje samega sebe in okolja, v katerem živi. V predmetniku je določeno tudi število ur slovenščine kot drugega jezika v posameznem razredu – **razvrstitev ur v letni pripravi na pouk pa je zadeva strokovne avtonomije učiteljev in učiteljic**, toda ob upoštevanju *Didaktičnih priporočil* v tem učnem načrtu in organizacije pouka v letnem delovnem načrtu posamezne šole.
- V poglavju SPLOŠNI CILJI so navedeni **temeljni cilji predmeta *slovenščina kot drugi jezik*, ki veljajo za pouk v prvem triletnem dvojezične osnovne šole**. V šestih točkah je navedeno, **kaj, kako in čemu učenci in učenke razvijajo pri pouku v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju**; poudarjeni sta medsebojna prepletenost vseh vlog in prvin jezika ter aktivna vloga učencev in učenk. Splošne cilje je treba **upoštevati tudi kot načela** pri oblikovanju učnih sklopov v učiteljevi oz. učiteljici letni pripravi ter pri izbiri didaktičnih sistemov in strategij.
- Podpoglavje Operativni cilji (v poglavju OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE) je **učiteljem in učiteljicam namenjen strokovni zapis dejavnosti, ki jih učni načrt določa za razvijanje posamezne zmožnosti učencev in učenk** (prim. razvijanje jezikovne in slogovne zmožnosti: *učenci in učenke poimenujejo bitja, predmete, dejanja ... v svoji okolici ali na sliki s knjižnimi besedami in besednimi zvezami*). **Učitelji in učiteljice jih za pouk povežejo z Vsebinami v učne sklope (upoštevajo svoje učence in učenke ter učne okoliščine) in konkretizirajo z besedili, vprašanji, nalogami, primeri ...** (prim. razvijanje zmožnosti poslušanja: *učenci in učenke povzamejo temo in bistvene podatke: O kom/čem govori besedilo; Kaj v besedilu izvemo o ...; Iz katerih besed ...*). **Učitelji in učiteljice naj pri oblikovanju vprašanj, nalog, navodil ... za učence in učenke uporabljajo samo tiste jezikoslovne in literarnovedne izraze, ki so v učnem načrtu navedeni v podpoglavju Vsebine** za posamezni razred (in seveda vse tiste, ki so jih učenci in učenke že spoznali v prejšnjih razredih). Pri razvijanju in vrednotenju zmožnosti in znanja je v vseh učnih sklopih pomembno upoštevati razmerje med posameznimi zmožnostmi in cilji ter taksonomskimi ravni znanja, določenimi v učnem načrtu.
- V podpoglavju Vsebine (v poglavju OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE) so pri jezikovnem pouku navedene *Vrste besedil in Jezikoslovni izrazi*, pri književnem pouku pa *Literarnovedno znanje – strokovni izrazi in dela in avtorji*, ki jih učenci in učenke morajo poznati. **Povezovanje Operativnih**

ciljev in Vsebin v učne sklope v učiteljevi oz. učiteljičini letni pripravi in pripravi na pouk je zadeva strokovne avtonomije učiteljev in učiteljic.

- V poglavju STANDARDI ZNANJA so navedene prvine **vsebinskega in procesnega znanja**, ki se **ocenjujejo pri pouku slovenščine kot drugem jeziku**. Učitelji in učiteljice jih konkretizirajo z **raznimi načini in oblikami ocenjevanja, z besedili, vprašanji, nalogami, primeri jezikovne rabe ...**, in to v skladu z določili *Preverjanja in ocenjevanja znanja* v učnem načrtu in Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v OŠ. Oblike in načine ocenjevanja ter število ocen načrtujejo učitelji in učiteljice v letni pripravi; pri tem naj izhajajo iz besedila ter upoštevajo razmerje med posameznimi zmožnostmi, delež minimalnih in temeljnih standardov ter taksonomskih ravni znanja.
- Pri razumevanju in uresničevanju učnega načrta **je treba izhajati iz poglavja DIDAKTIČNA PRIPOROČILA**. V njem so navedeni predlogi za to, **kako naj se načrtuje in izvaja pouk slovenščine kot drugega jezika, da bodo doseženi cilji in standardi znanja**, ki jih določa učni načrt. Priporočila vključujejo didaktične sisteme, učne strategije, oblike in metode pouka ter dejavnosti učencev in učenk za razvijanje in vrednotenje zmožnosti in znanja. Poudarek je na povezovanju in poglobljanju vsebinskega in procesnega znanja po razredih, na zavedanju pomena in vloge jezika, na aktivni vlogi učencev in učenk, na njihovi zmožnosti samovrednotenja, na upoštevanju *individualizacije in diferenciacije* ter na zmožnosti vseživljenjskega učenja in zavestne in kritične rabe raznovrstne informacijske tehnologije.

1 OPREDELITEV PREDMETA

Slovenščina kot drugi jezik oz. jezik okolja za pripadnike manjšin na narodno mešanem območju v Prekmurju je splošnoizobraževalni predmet v izobraževalnem programu osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja. Učenci in učenke se pri njem usposabljaajo za učinkovito govorno in pisno sporazumevanje v slovenskem jeziku, še posebej v njegovi knjižni zvrsti, razvijajo zavest o pomenu materinščine in slovenščine, o slovenščini kot državnem in uradnem jeziku, o njenem položaju v Evropski uniji ter o njeni izrazni razvitosti na vseh področjih zasebnega in javnega življenja.

Znanje in obvladovanje slovenščine učencu, čigar materinščina je madžarski jezik, omogoča spoznavanje kulture večinskega naroda in ga usmerja k temeljnim vrednotam sobivanja dveh narodov: sožitju, strpnosti in sodelovanju. Znanje slovenščine omogoča učencu, nato pa odraslemu, vključitev v vse oblike življenja in delovanja na dvojezičnem območju, po koncu osnovne šole pa enakovredno vključitev v izobraževanje zunaj dvojezičnega območja ter uveljavljanje in uresničevanje vseh drugih možnosti.

Zato je slovenščina kot drugi jezik v prilagojenem predmetniku za dvojezične slovensko-madžarske osnovne šole samo v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju, v drugem in tretjem pa poteka pouk slovenščine po učnem načrtu za slovenščino v enojezičnih šolah s slovenskim učnim jezikom. To pomeni, da se v pouk slovenščine kot drugega jezika vključujejo učenci, pri katerih poteka začetno opismenjevanje na ravni materinščine v madžarščini.

Cilji predmeta se uresničujejo z jezikovnim in književnim poukom v okviru vseh sporazumevalnih dejavnosti: pogovarjanja, dopisovanja, poslušanja, branja, govorjenja in pisanja. Namen jezikovnega pouka je razviti sporazumevalno zmožnost v slovenskem (knjižnem) jeziku, tj. praktično in ustvarjalno obvladovanje vseh sporazumevalnih dejavnosti pa tudi jezikovnosistemskih osnov. Pri književnem pouku pa se učenci in učenke srečujejo z umetnostnimi oz. književnimi besedili ter ob njih poleg sporazumevalne zmožnosti razvijajo tudi doživljajsko, domišljijsko, ustvarjalno, vrednotenjsko in intelektualno zmožnost. Predmet ima tudi to pomembno nalogo, da posreduje tiste elemente kulture slovenskega naroda, ki se od madžarske kulture razlikujejo (v 1. VIO predvsem književnost, glasba, etnologija ...). Z zaznavanjem kulturnih, etičnih, duhovnih in drugih razsežnosti, ki jih premore besedna umetnost kot eden od univerzalnih civilizacijskih dosežkov, ki je za obstoj slovenstva še posebej pomemben, se utrjujejo kulturna, domovinska in državljanska vzgoja ter medkulturna in širša socialna zmožnost.

Takšen smisel in namen predmeta se ob udejanjanju ciljev pouka slovenščine kot drugega jezika prilagaja spoznavni zmožnosti oz. razvojni stopnji učencev in učenk. Predmet se s cilji, z vsebinami in dejavnostmi učencev in učenk tesno povezuje z drugimi predmeti in pri njih kot eden od učnih jezikov (v dvojezičnih osnovnih šolah na narodno mešanem območju v Prekmurju sta učna jezika v vseh VIO obdobjih dva, slovenščina in madžarščina) poleg pridobivanja stvarnega znanja pomembno prispeva k razvijanju sporazumevalne zmožnosti učencev in učenk. To velja tudi za t. i. začetno opismenjevanje, ki traja celotno prvo vzgojno-izobraževalno obdobje ter poteka individualizirano, postopoma in sistematično; učenci in učenke v tem obdobju poleg vstopanja v svet branja in pisanja opravljajo tudi

druge sporazumevalne dejavnosti, npr. se pogovarjajo, kritično sprejemajo oz. interpretirajo govorjena in zapisana besedila, se (po)ustvarjalno odzivajo nanje, govorno nastopajo, pišejo krajša besedila ter razvijajo svojo jezikovno (poimenovalno, skladiščno, pravorečno, pravopisno), slogovno in metajezikovno zmožnost.

2 SPLOŠNI CILJI

Predmet slovenščina kot drugi jezik omogoča oblikovanje osebne, narodne in državljanske identitete ter razvijanje ključnih zmožnosti vseživljenjskega učenja – predvsem sporazumevanje v slovenskem (knjižnem) jeziku, socialno, estetsko, kulturno in medkulturno zmožnost, učenje učenja, informacijsko in digitalno pismenost, samoiniciativnost, kritičnost, ustvarjalnost, podjetnost ipd.

1. Učenci in učenke si oblikujejo pozitivno razmerje do slovenskega jezika in do svojega prvega jezika ter se zavedajo pomembne vloge materinščine in slovenščine v svojem osebem in družbenem življenju. Tako razvijajo svojo jezikovno, narodno in državljansko zavest, spoštovanje in naklonjenost do drugih jezikov in narodov ter medkulturno in socialno zmožnost. Imajo jasno predstavo o razmerjih med jeziki ter o vlogi prvega jezika in tujih jezikov, vedo, da je slovenščina lahko tudi drugi ali tuji jezik, in to tudi upoštevajo v vsakdanjem življenju.

2. Učenci in učenke razvijajo zmožnost sprejemanja, razumevanja, doživljanja in vrednotenja ter tvorjenja besedil v slovenskem knjižnem jeziku. Hkrati si oblikujejo jezikovno in književno kulturo.

- Razmišljujoče in kritično sprejemajo raznovrstna neumetnostna besedila, objavljena v raznih medijih – iz njih pridobivajo stvarno znanje, tega pa uporabljajo v vsakdanjem življenju. Usvajajo in utrjujejo razne strategije in učne pristope za učinkovito pridobivanje informacij iz govornih in zapisanih neumetnostnih besedil ter s tem razvijajo svojo zmožnost učenja učenja. Besedila tudi vrednotijo in nato utemeljijo svoje mnenje.
- Razmišljujoče in kritično sprejemajo ter povzemajo, vrednotijo in primerjajo umetnostna besedila slovenskih in drugih avtorjev. Branje prepoznava kot užitek, prijetno doživetje in intelektualni izziv. Stopajo v dialog z umetnostnim besedilom in o njem razpravljajo. Branje jim nudi priložnost za oblikovanje osebne in narodne identitete, za širjenje obzorja ter za spoznavanje svoje kulture in kulture drugih v evropskem kulturnem prostoru in širše. S spoznavanjem druge kulture in skupnih kulturnih vrednot gradijo naklonjen odnos do drugih in drugačnih. Tako razvijajo svojo socialno, kulturno in medkulturno zmožnost ter ozaveščajo pogled na časovno umeščenost obravnavanih umetnostnih besedil.
- Razvijajo pripravljenost za pogovarjanje in dopisovanje ter za govorno nastopanje in pisanje. Tako ubesedujejo svoje znanje, misli, stališča, hotenja, čustva in izkušnje, se pogajajo ter miroljubno rešujejo probleme v raznih življenjskih položajih. Zavedajo se raznih okoliščin, v katerih nastajajo besedila, raznih namenov, ki jih imajo tvorci besedil, ter raznih medijev, prek katerih so besedila lahko posredovana, zato so sposobni tvoriti ustrezna in učinkovita besedila raznih vrst.
- Motivirani so za vse sporazumevalne dejavnosti; zavedajo se, da jim te omogočajo spoznavanje sebe in sveta ter zadovoljevanje svojih čustvenih in družbenih potreb. Ob izkušnjah s temi dejavnostmi spoznavajo, da njihovo obvladovanje povečuje zmožnost delovanja v družbenem okolju ter spoznavanja in ubesedovanja predmetnega, duhovnega in domišljjskega sveta. Tako se razvija njihova socialna, družbena in medkulturna zmožnost.

3. Učenci in učenke razvijajo in ohranjajo pozitiven odnos do branja neumetnostnih in umetnostnih besedil. Stik z besedili je zanje potreba in vrednota, zato tudi v prostem času berejo in poslušajo besedila (objavljena v raznih medijih), obiskujejo knjižnico, filmske in gledališke predstave, literarne prireditve ipd.

4. Učenci in učenke ob sprejemanju, razumevanju, doživljanju in vrednotenju ter tvorjenju besedil razvijajo svojo jezikovno (tj. poimenovalno, skladenjsko, pravorečno, pravopisno) in slogovno zmožnost, in sicer zato, da bi samozavestno uporabljali slovenski knjižni jezik za svoje osebne, učne, interesne ipd. potrebe.

5. Učenci in učenke ob sprejemanju, razumevanju, doživljanju in vrednotenju neumetnostnih besedil razvijajo tudi metajezikovno zmožnost v slovenščini – pridobivajo znanje o vlogah jezika ter o značilnostih slovenskega knjižnega jezika. Značilnosti slovenskega knjižnega jezika primerjajo z značilnostmi svojega prvega jezika.

6. Učenci in učenke ob sprejemanju, razumevanju, doživljanju in vrednotenju umetnostnih besedil pridobivajo tudi književno znanje. Literarnovedno znanje jim omogoča globlje doživljanje, razumevanje in vrednotenje umetnostnih besedil. Literarnoestetsko doživetje, podprto z literarnovednim znanjem, omogoča poglobljeno spoznavanje besedne umetnosti in estetskih izraznih možnosti, povečuje užitek ob poslušanju oz. branju in prispeva k razvijanju pozitivnega odnosa do besedne umetnosti ter vedenju o pomenu in vlogi umetnostnih besedil v preteklosti in sedanjosti, do poslušanja oz. branja umetnostnih besedil, do ustvarjalnosti in do (samo)izražanja v raznih medijih.

3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE

Cilji in vsebine v učnem načrtu so obvezni in izbirni. Izbirni cilji in vsebine so zapisani s poševnim tiskom. S poševnim tiskom so zaznamovane tudi izbirne besedilne vrste pri jezikovnem pouku.

3.1 Prvo vzgojno-izobraževalno obdobje

3.1.1 Področje: Jezik

A) OPERATIVNI CILJI

RAZVIJANJE JEZIKOVNE, NARODNE IN DRŽAVLJANSKE ZAVESTI
Učenci in učenke opazujejo, primerjajo, prepoznavajo in poimenujejo oz. opisujejo: – besedno in nebesedno sporazumevanje; – svoj prvi jezik in svoje razmerje do njega; – svojo sporazumevalno zmožnost v slovenščini in madžarščini; – izgovorne in pisne podobnosti in razlike med slovenščino in madžarščino; – svoje razmerje do slovenščine; – posebni položaj slovenščine v Republiki Sloveniji in položaj svojega prvega jezika v Republiki Sloveniji.

RAZVIJANJE ZMOŽNOSTI POGOVARJANJA

Učenci in učenke:

- si ogledajo posnetek oz. sodelujejo v igri vlog: pogovor določene vrste (gl. razdelek Vsebine);
- pred ogledom posnetka oz. pred igro vlog se pogovarjajo o tem, kako poteka pogovor in na kaj morata sogovorca paziti med pogovarjanjem;
- po ogledu posnetka oz. po igri vlog:
 - določijo družbeno vlogo sogovorcev, čustveno in družbeno razmerje med njima ter povedo, po čem so to prepoznali;
 - določijo sogovorca, ki daje pobudo, in njegov namen ter povedo, po čem so to prepoznali,
 - povzamejo temo in poročajo o pogovoru;
 - vrednotijo vljudnost obeh sogovorcev in njuno upoštevanje načel ustreznega pogovarjanja ter utemeljijo svoje mnenje;
 - povedo, kako so se počutili med igranjem pogovora;
 - vrednotijo svojo zmožnost pogovarjanja in na podlagi povratnih informacij načrtujejo, kako bi jo izboljšali.

RAZVIJANJE ZMOŽNOSTI POSLUŠANJA

Učenci in učenke:

- poslušajo (in gledajo) neumetnostno besedilo določene vrste (gl. razdelek Vsebine);
- pred poslušanjem (in gledanjem) se pogovarjajo o tem, čemu poslušamo besedila, kako pomembno je poslušanje v vsakdanjem življenju, kaj je potrebno za učinkovito poslušanje, kako se pripravimo na poslušanje, kaj delamo med njim in čemu to delamo;
- po poslušanju (in gledanju):
 - povzamejo temo in bistvene podatke ter obnovijo besedilo;
 - vrednotijo zanimivost, verodostojnost, razumljivost in uporabnost besedila ter utemeljijo svoje mnenje;
 - vrednotijo svojo zmožnost poslušanja (in gledanja) neumetnostnih besedil in na podlagi povratnih informacij načrtujejo, kako bi jo izboljšali.

RAZVIJANJE ZMOŽNOSTI GOVORNEGA NASTOPANJA

Učenci in učenke:

- govorno nastopajo (z vnaprej napovedano temo in besedilno vrsto – gl. razdelek Vsebine), in sicer najprej ob učiteljevih vprašanjih in ob slikovnem gradivu/drugih ponazorilih, nato pa čim bolj samostojno;
- pred govornim nastopom se pogovarjajo o tem, kdaj in čemu govorno nastopamo, po čem se govorni nastop loči od pogovora, kako se pripravimo na govorni nastop, čemu to delamo in na kaj pazimo med govornim nastopom;
- po govornem nastopu:
 - vrednotijo zanimivost, verodostojnost, razumljivost in jezikovno ustreznost besedila ter ustreznost nebesednih spremljevalcev govorjenja, utemeljijo svoje mnenje in predlagajo izboljšave;
 - vrednotijo svojo zmožnost govornega nastopanja in na podlagi povratnih informacij načrtujejo, kako bi jo izboljšali.

RAZVIJANJE ZMOŽNOSTI BRANJA IN PISANJA

Učenci in učenke glede na svoje predznanje branja in pisanja ter glede na razvite veščine,

spretnosti in zmožnosti prehajajo individualizirano, postopoma in sistematično skozi naslednje faze oz. dejavnosti začetnega opismenjevanja:

- razvijajo predopismenjevalne zmožnosti (npr. vidno razločevanje črk, ki jih pri prvem/maternem jeziku niso spoznali, slušno razločevanje in razčlenjevanje, grafomotoriko, orientacijo na telesu, v prostoru in na papirju, držo telesa in pisala ipd.);
- razvijajo tehniko branja: glasno berejo daljše in manj znane besede (posebej vadijo branje črk e, o, a, l, r, v in soglasniških sklopov lj, nj, šč, glasno berejo besede, enostavčne povedi oz. kratka preprosta besedila, napisana s tiskanimi in pisanimi črkami)
 - razvijajo tehniko pisanja besed ter enostavnih povedi z velikimi in malimi tiskanimi in pisanimi črkami: pišejo tiskane in pisane črke, ki se v slovenščini razlikujejo od zapisa v madžarščini (č, ž, š, s, a);
- razvijajo branje z razumevanjem in pisanje besedil, ustreznih svoji starosti, spoznavni, sporazumevalni in recepcijski zmožnosti (gl. razdelek Vsebine).

Pred branjem in pred pisanjem se pogovarjajo o tem, čemu beremo oz. pišemo besedila, kako pomembno je branje oz. pisanje v vsakdanjem življenju, kaj je potrebno za učinkovito branje oz. pisanje, kako se pripravimo na branje oz. pisanje in na kaj pazimo med branjem oz. pisanjem.

Po branju:

- dopisa določijo okoliščine njegovega nastanka (sporočevalca, naslovnika, kraj, čas) in sporočevalčev namen ter poročajo o dopisu;
- seznama predstavijo njegove sestavne dele in njihovo vlogo ter poiščejo določene podatke;
- pripovedi in opisov povzamejo temo in bistvene podatke ter obnovijo besedilo;
- vrednotijo zanimivost, verodostojnost, razumljivost in uporabnost besedila ter utemeljijo svoje mnenje;
- vrednotijo svojo zmožnost branja in na podlagi povratnih informacij načrtujejo, kako bi jo izboljšali.

Po pisanju:

- vrednotijo svoje besedilo in svojo zmožnost pisanja besedil ter na podlagi povratnih informacij načrtujejo, kako bi jo izboljšali.

RAZVIJANJE JEZIKOVNE IN SLOGOVNE ZMOŽNOSTI

Učenci in učenke razvijajo poimenovalno zmožnost:

- poimenujejo bitja, predmete, dejanja ... v svoji okolici ali na sliki s knjižnimi besedami in besednimi zvezami;
- razlagajo dane besede oz. besedne zveze iz besedila in jih smiselno uporabljajo v svojem besedilu;
- navajajo knjižne besede iz istega tematskega polja z nasprotnim, enakim, ožjim ali širšim pomenom;
- tvorijo manjšalnice in ljubkovalnice, ženski par moškemu in obratno, samostalniške izpeljanke iz glagolov (za živega in neživega vršilca dejanja, za dejanje in prostor dejanja) ter pridevniške izpeljanke iz samostalnikov (za svojino in snovnost) ipd.

Učenci in učenke razvijajo skladenjsko zmožnost:

- opazujejo, kaj delajo bitja (na sliki) oz. kaj se dogaja z njimi, ter tvorijo pomensko in oblikovno ustrezne povedi;
- opazujejo več med seboj povezanih dejanj ter jih upovedujejo glede na čas sporočanja (s časovnimi prislovi, npr. zdaj/prej/potem, in z glagolskimi časovnimi oblikami) ter glede na njihovo

zapovrstje (s časovnimi prislovi, npr. najprej/potem/nazadnje, oz. s časovnim veznikom ko /tudi medtem ko, potem ko/); ● opazujejo bitja ali predmete (na sliki), sprašujejo po njihovem položaju oz. premikanju z ustreznim vprašalnim prislovom ter upovedujejo njihov položaj oz. premikanje z ustreznim predlogom in s pravilno sklonsko obliko samostalnika za njim; ● primerjajo lastnosti bitij ali predmetov (na sliki), jim določijo stopnje ter te upovedujejo z opisno in obrazilno stopnjevanimi pridevniki; ● opazujejo, koliko je bitij ali predmetov (na sliki), ter to upovedujejo s količinskim izrazom (tj. s števnikom ali prislovom mere) in s pravilno obliko samostalnika in glagola ob količinskem izrazu, predstavijo pomen dane povedi/zveze povedi iz besedila; ● v povedih odpravljajo svoja "kritična mesta" v praktičnem obvladanju slovnice (npr. v izražanju spola in števila samostalnikov, v sklanjanju samostalnikov, v tvorbi in spreganju glagolskih časovnih in naklonskih oblik ipd.).
Učenci in učenke razvijajo <u>pravorečno zmožnost</u>: ● med poslušanjem glasno branih besedil (ali posnetih besedil, pri čemer pazimo na izbiro; besedila naj bodo posneta dovolj jasno, razumljivo in počasi) v knjižnem jeziku so pozorni na knjižno izreko besed in povedi ter si jo skušajo zapomniti, nato jo posnemajo, vadijo in utrjujejo; ● vadijo knjižno izreko zanje kritičnih besed in si jo skušajo zapomniti; ● na podlagi povratne informacije odpravljajo napake v svoji izreki (neknjižne glasovne, naglasne in intonacijske prvine); ● med govornim nastopanjem skušajo govoriti čim bolj knjižno in razločno;
Učenci in učenke razvijajo <u>pravopisno zmožnost</u> – individualizirano, postopoma in sistematično spoznavajo, usvajajo in utrjujejo: ● zapis besed z nekritičnimi glasovi; ● zapis besed s kritičnimi glasovi (npr. s polglasnikom, z u, z nezvočnikom na koncu ali sredi besede); ● zapis besed, soglasniških sklopov lj, nj in tistih glasov, ki se v madžarščini drugače pišejo/izgovarjajo: č, ž, š, s, a; ● zapis predloga in naslednje besede; ● zapis nikalnice pred glagolom; ● rabo velike začetnice na začetku povedi, v lastnih imenih bitij in v svojilnih pridevniki, izpeljanih iz njih, ter v zemljepisnih lastnih imenih; ● rabo končnih ločil (pike, vprašaja, klicaja); ● rabo vejice pri naštevanju; ● zapis glavnih in vrstilnih števnikov (do 100) s številko.
Učenci in učenke razvijajo <u>slogovno zmožnost</u>: ● v svojih besedilih in v besedilih drugih prepoznajo neustrezne (npr. neknjižne) besede in besedne zveze ter jih zamenjajo z ustrežnejšimi (npr. knjižnimi) sopomenkami; ● osebe ustrezno ogovarjajo v danih okoliščinah; ● osebe tikajo oz. vikajo v ustreznih okoliščinah; ● govorno dejanje (npr. pozdrav, prošnjo) izrekajo na razne načine in navajajo zanje ustrezne okoliščine; ● vrednotijo vljudnost izrečenega in to po potrebi zamenjajo z vljudnejšo različico.
Učenci in učenke sproti presojujejo učinek pridobljenega vsebinskega in procesnega znanja na svojo jezikovno in slogovno zmožnost, vrednotijo to svojo zmožnost in na podlagi povratnih informacij

načrtujejo, kako bi jo izboljšali.

RAZVIJANJE METAJEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

Učenci in učenke v svojem okolju in v besedilih opazujejo jezikovne pojave, spoznajo slovenske jezikoslovne izraze zanje (gl. razdelek *Vsebine*), te razumejo in uporabljajo ter jih povezujejo z madžarskimi.

B) VSEBINE

1. VRSTE BESEDIL

Vrste pogovorov:

– osebni in telefonski (samo zvočni ali tudi vidni) pogovor med prijateljema oz. prijateljicama, sorodnikoma oz. sorodnicama ter med stranko in uradno osebo (ta je npr. učitelj oz. učiteljica, zdravnik oz. zdravnica, prodajalec oz. prodajalka).

Vrste posnetih besedil (za poslušanje in gledanje) oz. vrste besedil, ki jih učencem bere učitelj/učiteljica v hitrosti, ki so jo učenci zmožni spremljati:

– pripoved o življenju *vrstnikov ali znanih osebnosti*;
– novica o *aktualnem ali zanimivem* dogodku;
– opisi, povezani s temami spoznavanja okolja (npr. opis osebe, njenega *delovnika ali tedna*, živali, predmeta, prostora, zgradbe, poti).

Vrste besedil za govorno nastopanje:

– pripoved o tem, kar so *doživeli, videli ali slišali*;
– predstavitev svojih načrtov za *dani dan, konec tedna ali počitnice*;
– obnova *knjige, risanke, filma ali posnetka s spleta*;
– opis *sebe ali druge osebe, svojega delovnika ali delovnika druge osebe, predmeta ali igrače*, živali, prostora, zgradbe, *svoje poti v šolo ali katere druge poti*.

Vrste besedil za branje:

– navadni ali elektronski dopis (npr. pozdrav, voščilo, čestitka, vabilo) za prijatelja oz. prijateljico, sorodnika oz. sorodnico;
– seznam (npr. urnik, kazalo);
– novica o *aktualnem ali zanimivem* dogodku;
– pripoved o življenju *vrstnikov ali znanih osebnosti*;
– opisi, povezani s temami spoznavanja okolja (npr. opis osebe in njenega delovnika, živali, predmeta, prostora, zgradbe, poti).

Vrste besedil za pisanje:

– vezana besedila (npr. narek, prepis, nadaljevanje prebranega besedila, pripoved ob neurejenem nizu slik);
– besedila o sebi, o svojem okolju, o tem, kar so *doživeli, videli ali slišali*;
– besedila tiste vrste, ki so jo pred tem že prebrali, tj.:
– navadni ali elektronski dopis (npr. pozdrav, voščilo, čestitka, vabilo) za prijatelja oz. prijateljico, sorodnika oz. sorodnico;
– opisi (npr. opis osebe in njenega delovnika, živali, predmeta, prostora, zgradbe, poti).

2. JEZIKOSLOVNI IZRAZI

Učenci/učenke razumejo in uporabljajo naslednje jezikoslovne izraze, ki so jih obravnavali tudi pri pouku madžarščine kot prvega jezika:

- besedno in nebesedno sporazumevanje,
- prvi jezik, drugi jezik/jezik okolja, tuji jezik,
- državni jezik,
- knjižni in neknjižni jezik,
- besedilo, poved, beseda, zlog, glas, črka,
- velika in mala začetnica,
- pika, vprašaj, klicaj, vejica,
- pozdrav, voščilo, čestitka, vabilo,
- opis, pripoved, novica.

3.1.2 Področje: Književnost

A) OPERATIVNI CILJI

RAZVIJANJE RECEPCIJSKE ZMOŽNOSTI Z BRANJEM/POSLUŠANJEM/GLEDANJEM UPORIZORITEV UMETNOSTNIH BESEDIL IN Z GOVORJENJEM/PISANJEM O NJIH	
1. KNJIŽEVNA BESEDILA	
Učenci in učenke: • se pri poslušanju/branju umetnostnih besedi primerno odzivajo; umetnostna besedila sprejemajo drugače od neumetnostnih; • oblikujejo obzorje pričakovanj – to izvira iz njihove zunajliterarne in medbesedilne izkušnosti; • izražajo in primerjajo svoje doživljanje, čustva, predstave in misli, ki se jim vzbudijo pri poslušanju/branju; • ob ponovnem branju/poslušanju zaznavajo sprva prezrte/preslišane sestavine; • poglobljajo prvotno doživljanje in razumevanje (večkratno podrobno poslušanje/branje) ter izražajo mnenje o besedilu (predvsem govorno, tretješolci in tretješolke lahko tudi pisno);	
KNJIŽEVNE ZVRSTI IN VRSTE	
1. Poezija Učenci in učenke: • v <i>poslušani/prebrani</i> pesmi naslov povežejo z besedilom; • prepoznajo kitico kot zgradbeno in pomensko enoto; • izražajo svoje razumevanje pesmi in ga primerjajo z razumevanjem sošolcev in sošolk; • doživljajo zvočnost pesmi, zlasti ritem in rimo; • ritem pesmi povezujejo s sporočilnostjo; • <i>zaznavajo likovno oblikovanost pesmi/besedila</i>; • se odzivajo na čustvene sestavine besedila (npr. vesela, žalostna pesem); • razvijajo asociativne zmožnosti: iščejo tematsko (osrednjo) besedo v pesmi <i>ter nizajo svoje asociacije</i>;	
2. Proza Učenci in učenke:	
1.	• doživljajo interpretativno prebrano pravljico;

2. 3.	• poskušajo brati zgodbo ob znani slikanici s pomočjo ilustracij in delov besedila, ki jih znajo že na pamet; • tiho (poltiho) berejo še neznano krajše besedilo (slikanico); • berejo: – bogato ilustrirane pravljice, – pravljice, ki jih že poznajo, – dvo- in tridelne pravljice, tj. take, v katerih se dogajanje dvakrat ali trikrat ponovi; • tiho in poltiho berejo neznano umetnostno besedilo (pravljice in pripovedi); • zbrano in tekoče (z usvojeno tehniko branja) berejo daljša besedila; • ob besedilih spoznavajo in opazujejo razlike med svetom, v katerem živijo, in domišljijским svetom v umetnostnem besedilu; • prepoznavajo prvine pravljice: formalni začetek in konec, preteklik, za pravljico značilni pripovedni ton; • ob koncu vzgojno-izobraževalnega obdobja: – prepoznavajo za pravljico značilne književne osebe, čudeže in pravljичno dogajanje, nedoločenost kraja in časa dogajanja; – ločujejo pravljico in pripoved (besedilni svet je/ni oblikovan v skladu z zakonitostmi realnega). • <i>Pri izražanju mnenja o umetnostnem besedilu predstavljajo značilnosti te vrste besedila.</i> Po metodi dolgega branja doživijo skupaj vsaj eno besedilo vsako leto.
1. 2. 3.	2.1 Književna oseba Učenci in učenke: • razvijajo zmožnost predstavljanja književne osebe, vživljanja vanjo, »poistovetenja« z njo ter privzemanja njene vloge, in sicer: • poiščejo podobnosti med književno osebo in seboj, povedo, kako bi ravnali sami, če bi bili v podobnem položaju kot književna oseba; • ugotavljajo, po čem se književna oseba od njih razlikuje (ravnanje, čustva); • vživljajo se v književno osebo, ki je sicer drugačna od njih, a jim je še vedno podobna, predstavljajo podobnosti in razlike • prepoznavajo glavno književno osebo; • prepoznavajo »dobre« in »slabe« književne osebe in povedo, zakaj se jim zdijo take; • izluščijo tiste motive za ravnanje književnih oseb, ki jih poznajo iz svoje izkušnje; • narišejo svojo domišljijско predstavo književne osebe; • domišljijско predstavo književne osebe izrazijo s kombinacijo risbe in zapisa.
	2.2 Književni prostor in čas Učenci in učenke: • razvijajo zmožnost doživljanja in razumevanja književnega prostora in časa tako, da • ubesedujejo svojo predstavo književnega prostora v obravnavanem umetnostnem besedilu (risba/zapis) in jo primerjajo s predstavami sošolcev in sošolk; ob ponovnem branju svojo predstavo dopolnjujejo; • ločujejo realni in domišljijский svet, razlikujejo pravljичni in realni dogajalni prostor; • ob koncu vzgojno-izobraževalnega obdobja: – prepoznavajo dva časa: preteklost in sedanjost; • pri upovedovanju ločujejo dogajanje: – v preteklosti (pravljica),

– v sedanjosti (aktualnost dogajanja).
2.3 Dogajanje in tema Učenci in učenke: • sledijo zaporednemu toku dogodkov in povezujejo dogajanje s svojimi izkušnjami; • dogodke iz umetnostnega besedila razvrščajo časovno in vzročno-posledično; • obnavljajo zgodbo tako, da dogajanje prikazujejo s pomočjo sličic/niza sličic oz. s kombinacijo sličic in zapisa; • upovedujejo temo/<i>sporočilo</i> besedila z učiteljevo pomočjo.
2.4 Avtor in pripovedovalec Učenci in učenke: • razumejo, da avtor besedila ni tisti, ki jim besedilo pripoveduje (npr. učitelj/učiteljica ...).
2. GLEDALIŠČE, RISANKA IN FILM
1. Gledališka/lutkovna predstava Učenci in učenke: • prepoznajo značilnosti glavne književne osebe in drugih pomembnih oseb, zaznavajo in doživljajo dogajalni prostor in druge prvine gledališkega dogodka; ozaveščajo podobnost/različnost gledališkega dogodka in že znane pravljice; • obnavljajo dogajanje; • sodelujejo v igri vlog. 3. Risanka Učenci in učenke: • izražajo svoje doživljanje, razumevanje in vrednotenje risanke; • primerjajo svoje razumevanje zgodbe v risanki z razumevanjem sošolcev in sošolk; • ugotavljajo razlike med risanko, posneto po literarni predlogi, in izvirnim besedilom. 4. Film Učenci in učenke: • <i>izražajo svoje doživljanje, razumevanje in vrednotenje otroškega filma.</i>

RAZVIJANJE RECEPCIJSKE ZMOŽNOSTI S TVORJENJEM/(PO)USTVARJANJEM OB UMETNOSTNIH BESEDILIH (PISANJE/INTERPRETATIVNO BRANJE/GOVORJENJE)
1. GOVORJENJE/PISANJE – KNJIŽEVNE ZVRSTI IN VRSTE 1.1 Poezija Učenci in učenke: • ustvarjajo zvoke z jezikovnimi in nejezikovnimi sredstvi; • razvijajo občutek za zvočnost jezika tako, da iščejo besede, ki se rimajo; • tvorijo rimane verze tako, da dopolnjujejo manjkajoče rime na koncu verza; • ob koncu vzgojno-izobraževalnega obdobja skušajo tvoriti enokitične pesmi; • zapisujejo asociacije ob besedi.
1.2 Proza Učenci in učenke: • razvijajo zmožnost vživljanja v književno osebo, »poistovetenja« z njo/privzemanja njene vloge – <i>domišljijjski svet ubesedujejo tako, da postavijo sebe za osrednjo književno osebo oz. o književni osebi govorijo in pišejo kot o sebi;</i>

1. 2. 3.	• narišejo književno osebo iz svojega besedila; • izrazijo domišljjsko predstavo književne osebe iz svojega besedila s kombinacijo risbe in zapisa; • kot avtorji besedila razlagajo ravnanje svojih književnih oseb; • razvijajo zmožnost razumevanja in prepoznavanja književnih zvrsti/vrst – pri tvorjenju upoštevajo značilnosti pripovednih vrst, in sicer: – tvorijo pravljice in pri tem upoštevajo značilnosti te literarne vrste; – na začetku vzgojno-izobraževalnega obdobja »pišejo« pravljice tako, da nizajo slike, ki upodabljajo dogajanje; – kasneje kombinirajo sliko in besedo (izdelujejo slikanice); – ob koncu vzgojno-izobraževalnega obdobja tvorijo narobe pravljice; – <i>ob koncu vzgojno-izobraževalnega obdobja tvorijo pripoved.</i>
	1.3 Dramatika Učenci in učenke: • dramatizirajo pravljico; <i>izdelajo lutke</i>; • v skupini dramatizirajo pesem ali prozno besedilo; • <i>ob koncu vzgojno-izobraževalnega obdobja pišejo dvogovore po vzorcu dramskih prizorov.</i>
	2. GLASNO INTERPRETATIVNO BRANJE KNJIŽEVNIH BESEDIL Učenci in učenke glasno berejo pesmi, prozo in dramatiko: • berejo pesmi; s posebno govorico izražajo razpoloženje (doživeto recitirajo); • pri pripovedovanju/branju pravljic uporabljajo t. i. »pravljичni ton«; • pri pripovedovanju/branju pripovedi s posebno govorico označijo osebe; • samostojno in tekoče berejo krajše dramsko besedilo po vlogah; • za dramsko osebo poiščejo primeren glas in ga spreminjajo glede na spreminjajoče se lastnosti oseb; • ob branju krajšega dramskega prizora razlikujejo navedbo osebe od njenega dramskega govora; • v razredu uprizorijo dramsko besedilo – dramatizirajo književno besedilo in ga nadgradijo z gledališkimi izraznimi sredstvi (z igro vlog, izdelavo lutk, nakazovanjem scene, kostumov).
	3. GOVORNI NASTOPI Učenci in učenke v 3. razredu • predstavijo svojo bralno izkušnjo: – obnovijo umetnostno besedilo in povedo, zakaj so si izbrali to besedilo; – ubesedujejo svojo domišljjsko predstavo književne osebe, predstavijo njeno razpoloženje in vrednotijo njeno ravnanje; – izrazijo svoje mnenje o prebranem; – deklamirajo/recitirajo pesem in predstavijo ustvarjalca/pesniško zbirko ipd.; • predstavijo svoje (po)ustvarjalno besedilo: – predstavijo narobe pravljico, nadaljevanje zgodbe ipd.; – preberejo svojo pesem, povedo, zakaj so jo napisali oz. katero književno delo jih je spodbudilo k pisanju te pesmi.

B) VSEBINE

Učenci in učenke ob razvijanju zmožnosti doživljanja, razumevanja in vrednotenja umetnostnih besedil pridobivajo tudi literarnovedno znanje.

1. Razumejo in uporabljajo naslednje izraze:

1.	– pesem, pravljica,
– naslov,
– pesnik, pesnica, pisatelj, pisateljica,
– ilustrator, ilustratorica,
– slikanica, strip,
2.	– rima,
– kitica,
– igravec, igralka,
– oder, igra (lutkovna),
3.	– odlomek,
– pripoved,
– književna oseba,
– književno dogajanje.

2. Spoznavajo dela naslednjih avtorjev in avtoric mladinske književnosti:

Nika Grafenauerja, Otona Župančiča, Toneta Pavčka, Srečka Kosovela, Kajetana Koviča (poezijo in/ali prozo), Ele Peroci, Svetlane Makarovič, Lile Prap.

Poleg teh spoznajo:

- **vsaj še enega sodobnega avtorja/eno sodobno avtorico po izbiri učitelja/učiteljice ter učencev in učenk** (npr. Ferija Lainščka, Anjo Štefan, Primoža Suhodolčana, Petra Svetino),
- **vsaj eno celovito kakovostno slikanico na posamezni razred,**
- **slovenske ljudske pesmi in pravljice ter pravljice bratov Grimm,**
- **vsaj eno kakovostno dramsko besedilo (lahko tudi kot predstavo).**

4 STANDARDI ZNANJA

V tem poglavju so navedene prvine **vsebinskega in procesnega znanja, ki se ocenjujejo pri pouku slovenščine kot drugega jezika. Učitelji in učiteljice jih konkretizirajo z različnimi načini in oblikami ocenjevanja, z besedili, vprašanji, nalogami, primeri jezikovne rabe ...**, in to v skladu z določili *Preverjanja in ocenjevanja znanja* v učnem načrtu in Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v OŠ. Oblike in načine ocenjevanja ter število ocen načrtujejo učitelji in učiteljice v letni pripravi; pri tem naj izhajajo iz besedil ter upoštevajo razmerje med posameznimi zmožnostmi, delež minimalnih in temeljnih standardov ter taksonomskih ravni znanja, kot jih določa učni načrt.

Ker gre za ocenjevanje učenčeve oz. učenkine sporazumevalne zmožnosti, razlika med minimalnimi in temeljnimi standardi znanja ni (predvsem) v njihovem številu oz. obsegu, pač pa v vsebinski, miselni, jezikovni ... zahtevnosti oz. globini besedil in primerov jezikovne rabe.

Minimalni standardi znanja so zaznamovani s krepkim tiskom.

4.1 Prvo vzgojno-izobraževalno obdobje

A) JEZIK

- **Učenec oz. učenka ima razvito jezikovno, narodno in državljansko zavest.** Pokaže jo tako, da:
 - poimenuje svoj prvi jezik,
 - poimenuje svoj drugi jezik/jezik okolja,
 - pozna položaj slovenščine v Republiki Sloveniji.
- **Učenec oz. učenka ima razvito zmožnost pogovarjanja.** Pokaže jo tako, da:
 - smiselno sodeluje v tistih vrstah pogovorov, ki so navedene v tem učnem načrtu, in pri tem uresničuje načela ustreznega pogovarjanja.
- **Učenec oz. učenka ima razvito zmožnost poslušanja neumetnostnih besedil.** Pokaže jo tako, da:
 - pozorno posluša besedilo,
 - povzame temo besedila in ustno obnovi besedilo,
 - vrednoti besedilo in utemelji svoje mnenje.
- **Učenec oz. učenka ima razvito zmožnost govornega nastopanja.** Pokaže jo tako, da:
 - samostojno govorno nastopi z napovedano temo in besedilno vrsto (predpisano s tem učnim načrtom) ter tvori smiselno in razumljivo besedilo,
 - govori razločno in čim bolj knjižno,
 - uresničuje načela uspešnega govornega nastopanja,
 - po govornem nastopu vrednoti svoj nastop oz. nastop sošolca ali sošolke in utemelji svoje mnenje.
- **Učenec oz. učenka ima razvito zmožnost branja in pisanja neumetnostnih besedil.** To pomeni, da:
 - do zaključka 2. razreda usvoji tehniko branja kratkih besedil, napisanih s tiskanimi in pisanimi črkami, ob zaključku 3. razreda pa tekoče bere svoji starosti, spoznavni, sporazumevalni in recepcijski zmožnosti ustrezna besedila, napisana s tiskanimi in pisanimi črkami;
 - svoje razumevanje prebranega besedila pokaže tako, da:
 - ustno ali pisno določi okoliščine nastanka dopisa (npr. sporočevalca, naslovnika, kraj, čas) in sporočevalčev namen;
 - v seznamu najde določene podatke;
 - ustno ali pisno povzame temo besedila in bistvene podatke;
 - ustno ali pisno obnovi besedilo;
 - ustno vrednoti besedilo in utemelji svoje mnenje;
 - ob zaključku 2. razreda piše s tiskanimi in pisanimi črkami kratka besedila, ob zaključku 3. razreda pa piše s pisanimi črkami besedila tistih vrst, ki so predpisane s tem učnim načrtom – tvori razumljiva besedila, skladna z jezikovno in slogovno normo knjižne zvrsti, njegova/njena pisava je čitljiva.
- **Učenec/učenka ima razvito jezikovno in slogovno zmožnost.**

Poimenovalno zmožnost pokaže tako, da:

- poimenuje bitja, predmete, dejanja ... na sliki s knjižnimi besedami in besednimi zvezami;
- razloži dano besedo oz. besedno zvezo iz besedila;
- k danim besedam doda knjižne besede iz istega tematskega polja, knjižne protipomenke, sopomenke, podpomenke in nadpomenke;
- tvori knjižne manjšalnice, ženski par moškemu poimenovanju in obratno ter samostalniške in pridevniške izpeljanke tistih vrst, ki so določene s tem učnim načrtom.

Skladenjsko zmožnost pokaže tako, da:

- v pomensko in oblikovno ustreznih povedih predstavi dejanja bitij na sliki;
- v pomensko in oblikovno ustreznih povedih predstavi kronološko povezana dejanja – pri tem izrazi njihov čas glede na čas sporočanja in glede na časovno razmerje do drugih dejanj;
- sprašuje po položaju in premikanju bitij ali predmetov na sliki;
- v pomensko in oblikovno ustreznih povedih predstavi položaj in premikanje bitij ali predmetov na sliki;
- v pomensko in oblikovno ustreznih povedih predstavi stopnjo lastnosti bitij ali predmetov na sliki (stopnje predstavi z opisno in obrazilno stopnjevanimi pridevniki);
- v pomensko in oblikovno ustreznih povedih predstavi količino bitij ali predmetov na sliki;
- v povedih uporablja samostalnike v pravilni skloni obliki, pridevnike v pravilni spolski, številski in skloni obliki, glagole v pravilni osebnosti, časovni in nakloni obliki;
- v svojih besedilih ali v besedilih drugih prepozna pomensko in oblikovno neustrezne povedi ter odpravi napake.

Pravorečno zmožnost pokaže tako, da:

- med govornim nastopanjem govori čim bolj knjižno in razločno.

Pravopisno zmožnost pokaže tako, da:

- pravilno piše besede z nekritičnimi glasovi, s polglasnikom (razen pred r) ter z u in z nezvočnikom na koncu in sredi besede;
- pravilno piše besede, soglasniške sklope lj, nj in tiste glasove, ki se v madžarščini drugače pišejo/izgovarjajo: č, ž, š, s, a;
- piše predlog ločeno od naslednje besede;
- piše nikalnico ločeno od glagola;
- piše začetek povedi z veliko začetnico;
- pravilno piše slovenska lastna imena bitij;
- pravilno piše svojilne pridevnike, izpeljane iz lastnih imen;
- pravilno piše bližnja in znana slovenska zemljepisna lastna imena;
- pravilno uporablja končna ločila (piko, vprašaj, klicaj);
- pravilno uporablja vejico pri naštevanju;
- pravilno piše glavne in vrstilne števnike (do 100) s številko;
- v svojih besedilih ali v besedilih drugih prepozna pravopisne napake in jih odpravi.

Slogovno zmožnost pokaže tako, da:

- ustrezno ogovori osebo in jo vika ali tika;
 - uporabi okoliščinam ustrezen izrek oz. ustrezno besedo;
 - vrednoti vljudnost danih izrekov in jih po potrebi zamenja z vljudnejšimi;
 - v svojih besedilih ali v besedilih drugih prepozna slogovne neustreznosti in jih odpravi.
- Učenec/učenka ima skladno s cilji iz tega učnega načrta razvito metajezikovno zmožnost. Pokaže jo tako, da razume in uporablja jezikoslovne izraze, določene v tem učnem načrtu.

B) KNJIŽEVNOST

- **Učenec/učenka ima skladno s cilji iz tega učnega načrta razvito zmožnost sprejemanja umetnostnih besedil in zmožnost tvorjenja besedil o umetnostnih besedilih in ob njih (strokovno in (po)ustvarjalno pisanje, govorjenje). Svoje ugotovitve o umetnostnih besedilih skladno s cilji v tem učnem načrtu predstavi ter vrednoti in utemelji svoje mnenje.**

Zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja umetnostnih besedil pokaže tako, da:

- **pove, o čem govori prebrano umetnostno besedilo (ob vprašanjih povzame njegovo vsebino);**
- **pove, kdo so glavne književne osebe;**
- **pove, kje in kdaj se zgodba dogaja,**
- pove, zakaj se je kaj zgodilo.

Zmožnost zaznavanja in doživljanja poezije/pesmi pokaže tako, da:

- s posebej oblikovano govorico ponazarja razpoloženje pesmi;
- doživeto deklamira/recitira pesem.

Zmožnost prepoznavanja, doživljanja, razumevanja in vrednotenja proze/pravljice pokaže tako, da:

- samostojno **pripoveduje/piše pravljico in pri tem upošteva njene značilnosti;**
- **piše/pripoveduje nadaljevanje** pravljice.

Zmožnost predstavljanja književne osebe in privzemanja njene vloge pokaže tako, da:

- **sodeluje v skupinski dramatizaciji proznega in pesemskega besedila;**
- **poimenuje izbrano književno osebo;**
- **govorno ali pisno izrazi domišljjsko predstavo književne osebe;**
- označi književno osebo s posebej oblikovano govorico;
- razloži, zakaj je književna oseba kaj storila;
- pove/napiše nadaljevanje zgodbe.

Zmožnost doživljanja in razumevanja književnega prostora in časa pokaže tako, da:

- **ubesedi svojo predstavo dogajalnega prostora – pri tem dopolni avtorjev »opis« s svojo domišljijo;**
- ubesedi svojo predstavo dogajalnega časa – pri tem dopolni avtorjev opis s svojo izkušnjo;
- **prepozna dogajalni čas (nekoč – danes).**

Zmožnost doživljanja in razumevanja dogajanja in teme pokaže tako, da:

- **odgovarja na vprašanja o temi in vsebini;**
- **ob vprašanjih obnovi književno dogajanje;**
- pripoveduje realistično zgodbo, v kateri je dogajanje podobno tistemu, ki ga pozna iz svojega sveta;
- tematiko izraža z ilustriranjem pesmi.

Zmožnost doživljanja in razumevanja gledališke/lutkovne predstave, risanke pokaže tako, da:

- **sodeluje v igri vlog;**
 - **našteje osebe lutkovne/gledališke predstave ter odgovori na vprašanja, kaj se je zgodilo in zakaj se je kaj zgodilo.**
-
- **Učenec/učenka skladno s cilji iz tega učnega načrta poveže že pridobljeno literarnovedno znanje pri madžarščini z literarnovednim znanjem pri slovenščini.** Pokaže ga tako, da:
 - **pozna**, razume in uporablja **temeljne literarnovedne izraze**, določene s tem učnim načrtom;
 - pozna književna besedila obvezno obravnavanih avtorjev in avtoric ter izbrane slovenske ljudske pravljice.

5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

5.1 Uresničevanje ciljev predmeta

Pouk slovenščine kot drugega jezika, ki mu je v prilagojenem predmetniku za dvojezično osnovno šolo namenjenih 385 učnih ur, omogoča uresničevanje splošnih in operativnih ciljev ter vsebin predmeta, opredeljenih s tem učnim načrtom, ter s tem tudi razvijanje osebne in državljske identitete ter ključnih zmožnosti vseživljenjskega učenja, med katerimi je tudi sporazumevanje v slovenščini.

Temeljni cilj pouka slovenščine kot drugega jezika je razvijanje sporazumevalne zmožnosti in izhaja iz obravnave neumetnostnih in umetnostnih besedil, primernih starostni stopnji učencev in učenk v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Obravnava neumetnostnih besedil je namenjenih 60 % ur predmeta, obravnava umetnostnih pa 40 % (izjema je 1. razred, kjer je to razmerje 50 : 50).

Pri predmetu slovenščina kot drugi jezik učenci in učenke tvorijo (govorijo, pišejo) ter sprejemajo (poslušajo, berejo), razčlenjujejo, povzemajo in obnavljajo, doživljajo, vrednotijo in interpretirajo neumetnostna in umetnostna besedila, ustrezna njihovi starosti, sporazumevalni, spoznavni in domišljijski zmožnosti, izkušnjam in zanimanju; tako dejavno razvijajo svojo sporazumevalno, spoznavno in ustvarjalno zmožnost ter si uzaveščajo temeljne podobnosti in razlike v sprejemanju in tvorjenju ter v zgradbi, slogu in jeziku neumetnostnih in umetnostnih besedil.

Uresničevanje splošnih in operativnih ciljev ni razčlenjeno po razredih, temveč je načeloma opredeljeno za celotno vzgojno-izobraževalno obdobje; to učiteljem in učiteljicam omogoča, da avtonomno izbirajo hitrost obravnave ciljev in vsebin, njihovo zaporedje ter s tem metode in oblike dela glede na potrebe, zmožnosti in pričakovanja svojih učencev in učenk. Zato morajo dobro poznati svoje učence in učenke – to lahko dosežejo le tako, da jih zares poslušajo (ne le navidezno, npr. s preverjanjem, ali znajo odgovoriti na predvidena vprašanja o učni snovi) in da se z njimi pogovarjajo tako, da jih spodbujajo k razmišljanju.

Cilji in vsebine se nadgrajujejo in prepletajo med seboj ter omogočajo postopno pridobivanje znanja, veščin in spretnosti, ki vodijo k oblikovanju kultiviranega poslušalca, sogovorca, govorca, bralca in pisca. V učnem načrtu so ob obveznih ciljih in vsebinah navedeni tudi izbirni – ti so zaznamovani s

poševnim tiskom (prim. izbirne besedilne vrste pri jezikovnem pouku); tako so zaznamovane tudi izbirne dejavnosti pri obravnavi neumetnostnih in umetnostnih besedil. Izbirnost ni omejena samo na besedilne vrste, temveč je razširjena tudi na sporazumevalne dejavnosti ob obravnavi posameznih besedilnih vrst; učitelju oz. učiteljici omogoča učinkovito individualizacijo in diferenciacijo pouka.

Standardi znanja ob zaključku vzgojno-izobraževalnega obdobja in posameznih razredov so opredeljeni v 4. poglavju tega učnega načrta. Minimalni standardi znanja so zapisani s **krepkim** tiskom.

5.1.1 Jezik

Jezikovni pouk je s cilji, vsebinami in dejavnostmi zasnovan tako, da ga učitelj oz. učiteljica lahko povezuje z jezikovnimi, naravoslovnimi in družboslovnimi predmeti. Zaželeno je, da se učitelj oz. učiteljica odziva tudi na aktualno stanje v razredu, šoli in družbi – to pomeni, da učence in učenke spodbuja k izražanju želja, pričakovanj, izkušenj, potreb, mnenj in znanja ter jim večkrat predstavi in komentira aktualne jezikovne dogodke, ki bi bili lahko zanimivi zanje, čeprav morda niso predvideni z učnim načrtom ali se ne navezujejo na trenutni učni cilj oz. na trenutno učno vsebino. Tako aktualizira pouk ter pri učencih in učenkah utrjuje zavest o smiselnosti oz. življenjskosti učenja slovenščine.

Didaktično priporočljiva sistema za jezikovni pouk sta predvsem celostni pouk in projektno učno delo. Izbira učne oblike je odvisna od dejavnosti in cilja, ki se uresničujeta pri pouku. V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju še posebej priporočamo didaktično igro, razne oblike sodelovalnega učenja ter kombinacijo frontalnega in skupinskega dela. Sicer pa je lahko didaktično ustrezna tako frontalna (npr. poslušanje oz. gledanje posnetkov, vodeni pogovor pred novo sporazumevalno dejavnostjo) kot individualna (npr. tiho branje, prepoznavanje in odpravljanje napak, ponovno pisanje besedila) in skupinska učna oblika (npr. sestavljanje miselnega vzorca, pojmovne mreže). Posebna pozornost naj bo namenjena delu v manjših skupinah ali dvojicah – učenci in učenke naj razvijajo zmožnosti in pridobivajo znanje ob aktivnih oblikah učenja, kot so sodelovalno učenje, učenje z odkrivanjem in problemsko učenje, ter tako dejavno in procesno razvijajo svojo zmožnost pogovarjanja (npr. igre vlog in druge didaktične igre namenjene pridobivanju besedišča oz. poimenovalne zmožnosti predvsem v 1. razredu ter razvijanju skladišne zmožnosti predvsem v 2. in 3. razredu). Zelo dobra motivacija za delo v manjših skupinah ali dvojicah je lahko občasna smiselna uporaba tablic ali pametnih telefonov (interaktivne didaktične igre na spletu ipd.).

V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju je temeljni cilj jezikovnega pouka razvijanje sporazumevalne zmožnosti v slovenščini.

Učenke in učenci razvijajo svojo sporazumevalno zmožnost tako, da:

- poslušajo (in gledajo) oz. berejo dialoška in monološka besedila, jih razčlenjujejo, povzemajo, primerjajo, doživljajo in vrednotijo ter utemeljijo svoje mnenje. Pred poslušanjem (gledanjem) oz. branjem se učenci in učenke seznani s temeljnim besediščem, ki se pojavi v besedilu – pri tem spoznavajo, da njihove dejavnosti pred poslušanjem oz. branjem, med njim in po njem pomembno vplivajo na njihovo razumevanje in vrednotenje besedila, usvajajo temeljne strategije poslušanja oz. branja ter prepoznavajo zgradbene in jezikovne značilnosti tistih vrst besedil, ki jih bodo tudi tvorili;

- se pogovarjajo, govorno nastopajo, pišejo dopise in monološka besedila – pri tem se navajajo na to, da se je na tvorjenje besedila treba pripraviti in da je treba upoštevati naslovnika in druge okoliščine ter obvladati temo, o kateri se sporoča, poimenovalne možnosti in zakonitosti jezika, v katerem se sporoča, in zgradbene in jezikovne značilnosti dane besedilne vrste ipd.;
- kritično opazujejo svoje sporazumevanje in sporazumevanje drugih, ga vrednotijo in utemeljijo svoje mnenje; če je potrebno, predlagajo izboljšave in utemeljijo svoje predloge;
- dejavno in problemsko razvijajo temeljne gradnike sporazumevalne zmožnosti, tj. jezikovno (poimenovalno predvsem v 1. razredu, skladenjsko, pravorečno, pravopisno pa v 2. in 3. razredu), slogovno in metajezikovno zmožnost, ter se zavedajo njihove vloge pri izboljšanju svojega sporazumevanja.

Razvijanje sporazumevalne zmožnosti poteka prilagojeno starosti, spoznavni, sporazumevalni, spoznavni in domišljijski zmožnosti učencev in učenk ter njihovim sporazumevalnim izkušnjam, potrebam ipd. – gl. naslednjih šest sklopov operativnih ciljev: Razvijanje zmožnosti pogovarjanja (str. 10), Razvijanje zmožnosti poslušanja (str. 10), Razvijanje zmožnosti govornega nastopanja (str. 10–11), Razvijanje zmožnosti branja in pisanja (str. 11), Razvijanje jezikovne in slogovne zmožnosti (str. 11–13) ter Razvijanje metajezikovne zmožnosti (str. 13).

Ker so na omenjenih straneh navedeni podrobnejši operativni cilji, želimo tukaj opozoriti na nekaj didaktičnih priporočil za uresničevanje ciljev predmeta:

- Učenci in učenke naj razvijajo svojo zmožnost dvosmernega sporazumevanja (tj. pogovarjanja in dopisovanja) tako, da poslušajo (in gledajo) posnete ali odigrane pogovore oz. berejo dopise, jih nato razčlenjujejo, poročajo o njih in jih vrednotijo ter na koncu sami tvorijo dialoško besedilo dane vrste. Pred poslušanjem (in gledanjem) pogovora oz. pred branjem dopisa in pred tvorjenjem dialoškega besedila se učenci in učenke seznani s temeljnim besediščem, ki se pojavi v besedilu, pogovarjajo se o svojih izkušnjah s pogovarjanjem oz. dopisovanjem in z dano vrsto pogovora oz. dopisa pa tudi o tem, na kaj bodo pozorni med opazovanjem in med tvorjenjem pogovora oz. dopisa – tako najprej obnovijo ali pridobijo, nato pa utrjujejo in dopolnjujejo svoje znanje o načelih ustreznega pogovarjanja oz. dopisovanja in o značilni zgradbi pogovora oz. dopisa dane vrste.
- Učitelj oz. učiteljica naj pri razvijanju zmožnosti pogovarjanja (npr. pri vrednotenju posnetih in odigranih pogovorov in pri obravnavi zgradbe pogovorov) ter tudi v vsakdanjih pogovorih z učenci in učenkami upošteva načelo, da so odzivne replike večinoma skladenjsko nepopolne, tj. da vsebujejo samo novo informacijo, ne pa tudi že znane (zato je na vprašanje *Kako ti je ime?* ustrezniji odgovor *Mojca*, ne pa *Ime mi je Mojca*). To načelo, ki ga učenci in učenke sicer instinktivno obvladajo, se namreč včasih ne ujema z »dolгими odgovori«, ki jih zahteva zgodnje učenje tujih jezikov.
- Učenci in učenke naj razvijajo svojo zmožnost enosmernega sporazumevanja tako, da poslušajo (in gledajo) oz. berejo monološka besedila raznih vrst, jih nato razčlenjujejo, povzemajo, primerjajo in vrednotijo ter na koncu tudi govorno nastopajo oz. pišejo raznovrstna monološka besedila. Poslušanje (z gledanjem) in branje naj bosta čim bolj enakovredno zastopana, prav tako govorno nastopanje in pisanje. Učenci in učenke naj pred poslušanjem oz. branjem monološkega besedila sodelujejo v t. i. motivacijskem in strateškem pogovoru. V motivacijskem pogovoru naj npr. pripovedujejo o svojih izkušnjah s poslušanjem oz. branjem, se odzovejo na napovedano temo, predstavijo svoje znanje o njej in izrazijo svoja pričakovanja do napovedanega besedila. V strateškem

pogovoru pa naj povedo, kako se bodo pripravili na poslušanje oz. branje (pridobivanje temeljnega besedišča, ki se pojavi v besedilu), kaj bodo delali med njim in kaj po njem – tako najprej pridobijo, nato pa utrjujejo in dopolnjujejo svoje znanje o strategijah učinkovitega poslušanja oz. branja.

- Učenci in učenke naj se pred govornim nastopanjem oz. pred pisanjem monološkega besedila pogovarjajo o tem, kako se bodo pripravili na govorni nastop oz. na pisanje, na kaj bodo pazili med njim in kaj bodo delali po njem – tako najprej pridobijo, nato pa utrjujejo in dopolnjujejo svoje znanje o strategijah govornega nastopanja oz. pisanja monoloških besedil in o načelih učinkovitega govornega nastopanja oz. pisanja.
- Učenci in učenke naj po poslušanju oz. branju monološkega besedila izdelajo povzetek, pred govornim nastopom oz. pisanjem pa načrt. Povzetek in načrt naj bosta v strukturirani obliki (npr. v obliki miselnega vzorca, pojmovne mreže, preglednice, opornih točk, slovarčka novih pojmov). To svojo zmožnost naj razvijajo postopoma in individualizirano – na začetku naj jih pri tem vodi učitelj oz. učiteljica s sistematičnim frontalnim ponazarjanjem procesa izdelave miselnega vzorca, preglednice ipd.
- Učitelj oz. učiteljica naj pri razvijanju jezikovne in slogovne zmožnosti upošteva, da:
 - je pri razvijanju poimenovalne zmožnosti težišče na bogatenju knjižnega besedišča, razlaganju danih besed oz. besednih zvez iz besedila, poimenovanju s tvorjenkami (namesto z opisnim poimenovanjem) in razlaganju tvorjenk, na iskanju tistih poimenovalnih različic, s katerimi v besedilu odpravimo nepotrebno ponavljanje besed, ter postopoma na uporabi slovarjev v knjižni in elektronski obliki (slovensko-madžarski in madžarsko-slovenski slovar) ter prepoznavanju in odpravljanju poimenovalnih napak in neustreznosti v svojih besedilih in v besedilih drugih ipd.;
 - je pri razvijanju skladenjske zmožnosti težišče na tvorjenju pomensko in oblikovno ustreznih povedi, zvez povedi in zvez replik, prepoznavanju in izražanju logičnih razmerij v povedi in v zvezi povedi, odpravljanju kritičnih mest v svojem praktičnem obvladanju slovnice ter postopoma na prepoznavanju in odpravljanju skladenjskih napak in neustreznosti v svojih besedilih in v besedilih drugih ipd.;
 - je pri razvijanju pravorečne zmožnosti težišče na poslušanju, posnemanju, pomnjenju in utrjevanju knjižne izreke besed in povedi, prepoznavanju in popravljanju svoje neknjižne izreke in neknjižne izreke drugih ipd.;
 - je pri razvijanju pravopisne zmožnosti težišče na postopnem, sistematičnem in osmišljenem spoznavanju, usvajanju in utrjevanju temeljnih pravopisnih pravil, ter prepoznavanju in odpravljanju pravopisnih napak v svojih besedilih in v besedilih drugih. Učenci in učenke naj pravopisna pravila vadijo in utrjujejo na razne načine, npr. s pisanjem po nareku, prepisovanjem pravopisno pravih besed, popravljanjem pravopisno napačnih besed in povedi, pisanjem besedil ... Pravopisnih vaj ni nikoli preveč – seveda pod pogojem, da so za učence in učenke zanimive, pri pouku pa pregledane in komentirane. Učitelj oz. učiteljica naj pravopisne zmožnosti ne preverja in ocenjuje s pisanjem po nareku, ker le-to zajema vrsto drugih zmožnosti, ki niso povezane s pravopisom, močno pa vplivajo na uspešnost učencev in učenk (te zmožnosti so npr. zbrano in razčlenjujoče poslušanje, poslušanje z razumevanjem, pomnjenje, hitrost, čitljivost in tehnika pisanja). Pravopisna zmožnost se najustrezneje razvija in vrednoti (ocenjuje) ob pisanju besedil, in to v deležu, kot ga za to zmožnost določa učni načrt;

- je pri razvijanju slogovne zmožnosti težišče na opazovanju okoliščin sporočanja in na izbiranju njim ustrezne jezikovne zvrsti in ustreznih jezikovnih prvin ter postopoma na prepoznavanju in odpravljanju slogovnih napak v svojih in tujih besedilih.
 - Učenci in učenke naj svojo sporazumevalno zmožnost razvijajo predvsem procesno, in sicer na razne načine, z raznimi dejavnostmi in z raznimi poudarki. Pomembno dejanje tega procesa je tudi učenčevo oz. učenkino vrednotenje zmožnosti in besedil – in to ne le drugih, temveč tudi svojih, torej tudi svoje zmožnosti pogovarjanja, dopisovanja, poslušanja, branja, govornega nastopanja in pisanja ter svoje jezikovne in slogovne zmožnosti. K temu vrednotenju spada tudi odkrivanje svojih napak ali pomanjkljivosti; temu pa morajo slediti predlaganje izboljšav, odpravljanje napak in tudi razmišljanje, zakaj delamo napake, v katerih okoliščinah bi bilo to, kar zaznamujemo kot napačno, lahko tudi pravilno, v katerih okoliščinah nam je vseeno, ali so v besedilu napake ali ne, v katerih okoliščinah mora biti besedilo knjižno oz. čim bolj pravilno, kdaj popravljena beseda ali poved ni napačna, temveč je le manj ustrezná, ali je lažje pisati knjižno pravilno (po normativnem dogovoru) ali brez vsakih pravil ipd.
- Učenci in učenke (pa tudi učitelj oz. učiteljica) naj spoznavajo, da svojih in tujih napak in neustreznosti ne iščejo, odkrivajo, odpravljajo, vrednotijo, razlagajo ... zato, da bi se zavedali svojih pomanjkljivosti, svojega neznanja, svoje nemoči – temveč zato, da bi izboljšali svojo sporazumevalno zmožnost.

Ker se v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju večina učencev in učenk začne učiti branja in pisanja, dodajamo še nekaj didaktičnih priporočil:

- Učitelj oz. učiteljica naj na fleksibilen in uravnotežen način kombinira sistematično spoznavanje ter urjenje branja in pisanja z drugimi sporazumevalnimi dejavnostmi v smiselnih, funkcionalnih in zanimivih okoliščinah. Vse sporazumevalne dejavnosti naj se funkcionalno prepletajo; sprva naj bo več pogovarjanja, poslušanja in govorjenja (govornega nastopanja), pozneje, ko so učenci že opismenjeni v madžarskem jeziku, pa ob usmerjeni pozornosti na razlike med slovenskim in madžarskim jezikom več začetnega branja in pisanja.
- Učitelj oz. učiteljica naj pri načrtovanju pouka upošteva, da se otrokova sporazumevalna zmožnost razvija v medsebojni povezanosti z razvojem mišljenja in znanja. Besedno sporazumevanje v slušnem in vidnem prenosniku naj se v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju vseskozi povezuje tudi z nebesednim sporazumevanjem in z drugimi predmeti. Glede na zastavljene cilje in vsebino pouka je zelo pomembno, da učitelj oz. učiteljica pri izbiri didaktičnih metod in oblik za razvijanje sporazumevalne, spoznavne in ustvarjalne zmožnosti upošteva tudi individualne značilnosti učencev in učenk. Ker so cilji in vsebine načeloma navedeni za celotno vzgojno-izobraževalno obdobje, je individualizacija pouka še posebej pomembna in smiselna – učitelj oz. učiteljica naj usvajanje predpisanih ciljev in vsebin sproti prilagaja značilnostim, zmožnostim in hotenjem posameznega učenca ali učenke.
- V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju je posebna pozornost namenjena učenju branja in pisanja. Upoštevati moramo, da se učenci in učenke najprej opismenijo v madžarskem jeziku in šele nato ob upoštevanju razlik med slovenskim in madžarskim jezikom tudi v slovenskem jeziku. Cilj tega učenja ni le obvladanje tekočega branja in pisanja, temveč razvita zmožnost sporazumevanja v vidnem prenosniku ter razmišljanje, ustvarjanje, učenje in razvedrilo ob zapisanih besedilih. Cilj je, omogočiti vsem učencem in učenkam, da spoznajo in dosežejo višjo raven t. i. kritične pismenosti.

- Učenci in učenke vstopajo v svet branja in pisanja individualizirano, postopno in sistematično. Glede na svoje predznanje branja in pisanja ter razvite veščine, spretnosti in zmožnosti prehajajo skozi faze oz. dejavnosti začetnega opismenjevanja. Začetno branje in pisanje v slovenščini potekata zaporedno z opismenjevanjem v madžarščini, kar pomeni, da se učenci in učenke najprej opismenijo v madžarščini, nato pa še v slovenščini. Zato je pomembno, da učitelj oz. učiteljica slovenščine kot drugega jezika sodeluje z učiteljem oz. učiteljico prvega jezika, torej madžarščine. Pomembno je, da učitelj oz. učiteljica na začetku obdobja in sproti pri vsakem učencu in učenki preverja razvitost veščin, spretnosti in zmožnosti, potrebnih za branje in pisanje, nato pa za vsakega učenca in učenko izdela individualni načrt razvijanja zmožnosti branja in pisanja. Skladno z zahtevami v tem učnem načrtu učenci in učenke:
 - sistematično razvijajo predopismenjevalne zmožnosti (npr. vidno razločevanje, slušno razločevanje in razčlenjevanje, grafomotoriko, orientacijo na telesu, v prostoru in na papirju, držo telesa in pisala ipd.);
 - potem ko imajo ustrezno razvite predopismenjevalne zmožnosti, sistematično razvijajo tehniko branja in pisanja besed in enostavnih povedi (najprej s tiskanimi črkami, nato s pisanimi);
 - potem ko imajo ustrezno usvojeno tehniko branja in pisanja, sistematično razvijajo zmožnost branja z razumevanjem in zmožnost pisanja besedil, ustreznih svoji starosti, spoznavni, sporazumevalni in recepcijski zmožnosti.
- Učitelj oz. učiteljica naj upošteva priporočeno zaporedje usvajanja veščin in spretnosti branja in pisanja, tempo usvajanja pa naj sproti prilagaja značilnostim in zmožnostim posameznega učenca oz. posamezne učenke.
- Učitelj oz. učiteljica naj pred branjem oz. pisanjem spodbuja učence in učenke k pogovarjanju o tem, čemu beremo oz. pišemo besedila, kako pomembno je branje oz. pisanje v vsakdanjem življenju, kaj je potrebno za učinkovito branje oz. pisanje in kako se pripravimo na branje oz. pomen branja oz. pisanja v vsakdanjem življenju ter razvijajo motivacijo za ti sporazumevalni dejavnosti.
- Učenci in učenke naj bi **ob zaključku 2. razreda** praviloma že usvojili tehniko branja in pisanja, v 3. razredu pa naj bi jo predvsem **utrjevali in izboljševali**.

Prilagojeni predmetnik za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja (glede na Izvedbena navodila za izvajanje programa dvojezične osnovne šole) v **4. razredu določa prehod učencev** od slovenščine kot drugega jezika **k slovenščini kot prvemu jeziku** in s tem na **enoten učni načrt za slovenščino kot prvi jezik**. Šola mora tem učencem omogočiti lažji, postopen prehod k slovenščini kot prvemu jeziku. Zato so do meseca aprila v 4. razredu učenci pri slovenščini združeni glede na jezik opismenjevanja. Šola z enim ali dvema oddelkoma lahko oblikuje pri pouku slovenščine eno dodatno skupino, šola s tremi ali več oddelki pa največ dve dodatni skupini. Za učence, ki so se opismenjevali najprej v madžarščini, se tako običajno oblikuje manjša skupina. Delo v manjših skupinah, prilagojen obseg vsebin in raba aktivnejših oblik in metod dela pa omogočajo učencem lažji prehod na enotni učni načrt.

Šola je tem učencem v 4. razredu dolžna ponuditi možnost obiskovanja **dveh dodatnih ur pouka slovenščine**, ki jih učenci obiskujejo **prostovoljno**. Te ure so namenjene utrjevanju ter lažjemu premagovanju primanjkljajev, predvsem na področju sporazumevalne in skladišne zmožnosti.

Učitelj oz. učiteljica naj na začetku drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja in tudi sproti pri učencih

in učenkah poleg spremljanja stopnje razvitosti sporazumevalne zmožnosti preverja tudi razvitost veščin, spretnosti in zmožnosti, potrebnih za branje, nato pa naj za vsakega učenca in vsako učenko izdela individualni načrt razvijanja in nadgrajevanja zmožnosti branja. Če želi, da bi učenci in učenke v večji meri avtomatizirali tehniko branja, da bi dobro razumeli prebrano besedilo in da bi razvili zmožnost fleksibilnega branja raznih besedil, naj uporablja metode in oblike učinkovitega poučevanja, npr. bralne učne strategije.

5.1.2 Književnost

Izbira besedil za obravnavo pri književnem pouku je prepuščena učiteljem in učiteljicam; ti naj pri izbiri upoštevajo naslednja merila:

- **kakovost** besedil (upoštevajo se nacionalno pomembne nagrade za mladinsko književnost ter strokovno verodostojni seznam besedil, npr. priporočilni seznam *Pionirske – centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo*);
- zvrstno-vrstno in vsebinsko **raznoverstnost** izbranih besedil (poezija, pripovedništvo, dramatika; različne (tudi problemske) teme, povezane z razvijanjem osebne identitete ter socialne, kulturne in medkulturne zmožnosti);
- **primernost** besedil bralnorazvojni stopnji učencev in učenk ter
- individualne **razlike** med učenci in učenkami (izbira lažjih in zahtevnejših besedil glede na bralne zmožnosti učencev in učenk).

Učni načrt ne vsebuje predlaganih besedil, pač pa (v razdelku Vsebine) določa avtorje in avtorice, katerih dela naj učenci in učenke spoznajo v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Zaradi lažje individualizacije književnega pouka so avtorji in avtorice navedeni za celotno triletnje. Učitelj/učiteljica lahko k temu seznamu doda tudi besedila po svoji izbiri. Število obravnavanih besedil naj bo primerno – učitelj/učiteljica naj se izogiba preveliki količini besedil, priporočeno je branje celovitih besedil ter poglobljena šolska interpretacija odlomkov z navezovanjem na besedila v celoti. Smiselno je, da poteka obravnava prevedenih besedil (npr. pravljice bratov Grimm) po tem, ko so isto pravljico učenci in učenke že spoznali v madžarskem jeziku.

Pri književnem pouku učenci in učenke razvijajo recepcijsko zmožnost z branjem ali poslušanjem umetnostnih besedil in z govorjenjem/pisanjem o njih. V procesu šolske interpretacije opazujejo posamezne prvine besedila in si tako ustvarjajo odziv na celotno besedilo. Ugotovitve primerjajo, predstavljajo in ponazarjajo s sklicevanjem na besedilo. Pri tem tvorijo ustna in proti koncu vzgojno-izobraževalnega obdobja tudi pisna besedila. Recepcijsko zmožnost pa razvijajo tudi s tvorjenjem/(po)ustvarjanjem ob umetnostnih besedilih. Ohranja se komunikacijski pouk književnosti, kar pomeni, da sta v središču šolskega branja leposlovja književno besedilo in učenec/učenka; učitelj/učiteljica pri branju spodbuja prekrivanje pomenskega polja besedila (teme in predstavnosti besedila) in učenčevega/učenkeinega obzorja pričakovanj, ki izvira iz njegove/njene zunajliterarne in medbesedilne izkušnje (iz doživetij v resničnosti in ob branju leposlovja).

Branje umetnostnih besedil v **prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju** praviloma ni povezano s tematiko drugih predmetov, pač pa učencem in učenkam ponuja možnost za polno literarnoestetsko doživetje. Šolska interpretacija umetnostnega besedila je priporočeni model za razvijanje bralne zmožnosti in zajema naslednje dejavnosti:

- uvodno motivacijo,
- pridobivanje besedišča, ki se pojavi v umetnostnem besedilu,
- napoved besedila, umestitev in interpretativno branje,
- premor po branju,
- izražanje doživetij ter analizo, sintezo in vrednotenje,
- ponovno branje in nove naloge.

V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju je sprejemanje (poslušanje, branje) praviloma nadrejeno tvorjenju (govorjenju, pisanju). Pri sprejemanju je največ časa namenjenega poslušanju, saj učenci in učenke poslušajo (in gledajo) učiteljevo/učiteljičino pripovedovanje in branje, lutkovne predstave, otroške mladinske predstave, otroške filme in risanke.

Učenci in učenke vstopajo v samostojno branje literature individualizirano in drseče, ko je njihova bralna zmožnost že avtomatizirana. Ker cilji, vsebine in standardi znanja v učnem načrtu za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje praviloma niso opredeljeni po razredih, temveč za celotno obdobje, so načela individualiziranega pristopa v celoti uresničljiva. Ob koncu prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja učitelj/učiteljica izbere tudi primerna besedila za domače branje (pri tem upošteva bralne zmožnosti učencev in učenk ter diferencira besedila in bralne naloge). Šolsko branje/pripovedovanje književnosti se lahko povezuje s projektom *družinskega branja, z metodo dolgega branja v šoli* ter z *branjem na deževen dan* v t. i. podaljšanem bivanju; uresničuje se kot prijetno doživetje in kot metoda privzganja bralnih navad. Spoznavanje (doživljanje, razumevanje in vrednotenje) kakovostnih slikanic lahko izpeljemo kot medpredmetno povezovanje slovenščine in likovne umetnosti (literarno in likovno »branje« slikanic).

5.2 Individualizacija in diferenciacija pouka

Učitelj oz. učiteljica naj učencem in učenkam (glede na njihove zmožnosti in druge posebnosti) prilagaja pouk tako v fazah načrtovanja, organizacije in izvedbe kot tudi v procesu preverjanja in ocenjevanja znanja. Pri tem naj še posebej upošteva specifične skupine in posameznike; vzgojno-izobraževalno delo naj temelji na konceptih, smernicah in navodilih, sprejetih na Strokovnem svetu RS za splošno izobraževanje:

- Odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci,¹
- Učne težave v osnovni šoli: koncept dela,²
- Otroci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja: navodila za prilagojeno izvajanje programa osnovne šole z dodatno strokovno pomočjo,³
- Smernice za vključevanje otrok priseljencev v vrtce in šole.⁴

Prilagoditve naj učitelj oz. učiteljica pripravi vnaprej in naj jih načrtuje. Večina prilagoditev je didaktičnih in so sestavni del poučevanja, ki upošteva razlike med učenci in učenkami (osredinjenost na učence in učenke) ter enake možnosti. Poleg didaktičnih pristopov je možno diferencirati tudi vsebine (besedila), cilje (obvezni, izbirni), samostojnost oz. vodenost pri delu, pripomočke, vire,

¹ Sprejeto na 25. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 11. 2. 1999.

² Sprejeto na 106. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 11. 10. 2007.

³ Sprejeto na 57. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 17. 4. 2003.

⁴ Sprejeto na 152. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 25. 10. 2012.

domače naloge in domače branje. Končni cilj individualizacije in diferenciacije je optimalni razvoj zmožnosti vsakega posameznega učenca in vsake posamezne učenke.

5.3 Medpredmetne povezave

Predmet slovenščina kot drugi jezik se prek sporazumevalnih in drugih dejavnosti učencev in učenk ter prek tem in vsebin obravnavanih besedil povezuje z vsemi predmetnimi področji.

Besedno sporazumevanje, najsi bo na slušni ali vidni ravni, vseskozi povezujemo tudi z nebesednim (likovnim, gibalnim, glasbenim, pozneje tudi z računalniškim opismenjevanjem itd.).

V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju se slovenščina kot drugi jezik z vsebinami in razvijanjem sporazumevalnih dejavnosti tesno povezuje z drugimi predmeti, npr. z madžarščino, s spoznavanjem okolja, z matematiko, glasbeno in likovno umetnostjo. Nekateri cilji pouka slovenščine so povezani z uporabo knjižnice in vključujejo spodbujanje informacijske pismenosti; pri jezikovnem pouku pa je v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju možno udeležati tudi cilje okoljske vzgoje, prometne in poklicne vzgoje, varovanja in spodbujanja telesnega in duševnega zdravja. Razvijanje kulturne zavesti je prav gotovo eden izmed ciljev, ki se nadgrajujejo v vseh letih osnovnošolskega izobraževanja.

5.4 Preverjanje in ocenjevanje znanja

Učitelj oz. učiteljica naj najprej preveri učenčevo oz. učenkino predznanje, nato pa naj učenca oz. učenko vodi in ugotavlja, kako dobro dosega cilje. Učencu oz. učenki naj daje povratne informacije, spodbuja naj samovrednotenje doseganja ciljev in standardov znanja, pomaga naj mu/ji načrtovati delo in naj razvija zmožnost učenja učenja. Učitelj oz. učiteljica naj preverja učenčevo oz. učenkino doseganje ciljev med usvajanjem novih ciljev ter po zaključenem učnem sklopu in pred ocenjevanjem.

Poučevanje je tesno povezano s preverjanjem in ocenjevanjem znanja, saj učitelj oz. učiteljica ocenjuje tisto, kar je učenec oz. učenka usvojil/usvojila v procesu učenja in poučevanja. Učenec oz. učenka mora poznati merila ocenjevanja. Učitelj oz. učiteljica naj ocenjuje doseganje ciljev in standardov znanja, v prvih dveh razredih pa naj ocenjuje, kako učenec oz. učenka napreduje glede na opredeljene cilje oz. standarde znanja. Preverjanje in ocenjevanje je ustno in pisno, npr. branje umetnostnih in neumetnostnih besedil, pisni izdelki, ustni odgovori, govorni nastopi in druge oblike.

A) JEZIKOVNI POUK

Učitelj oz. učiteljica naj ugotavlja in vrednoti, v kolikšni meri učenci in učenke dosegajo cilje in standarde znanja pri jezikovnem pouku, torej preverja in ocenjuje učenčevo oz. učenkino sporazumevalno zmožnost. Skladno s cilji in standardi znanja v učnem načrtu naj preverja in ocenjuje učenčevo oz. učenkino zmožnost pogovarjanja, poslušanja, govorjenja, branja in pisanja tistih besedilnih vrst, ki so določene z učnim načrtom. Ob različnih besedilih naj vrednoti učenčevo oz. učenkino poimenovalno, skladijsko, pravopisno in slogovno zmožnost, ob govornem nastopanju in

pogovarjanju pa še učenčevu pravorečno zmožnost in zmožnost nebesednega sporazumevanja.

B) KNJIŽEVNI POUK

Pri književnem pouku naj učenec oz. učenka ves čas razvija svojo recepcijsko zmožnost, zato morata tako učitelj oz. učiteljica kot tudi učenec oz. učenka v procesu izobraževanja z različnimi pristopi spremljati in preverjati razvijanje te zmožnosti. Ob tem naj skupaj ugotavljata učenčev oz. učenkin napredek in načrtujeta nadaljnje delo.

Učitelj oz. učiteljica naj preverja in ocenjuje učenčevu oz. učenkino zmožnost branja oz. recepcije umetnostnega besedila tako, da vrednoti učenčeve oz. učenkine odgovore, s katerimi ta v skladu s cilji in standardi znanja v učnem načrtu dokazuje zmožnost samostojnega razumevanja in vrednotenja umetnostnega besedila.

Učitelj oz. učiteljica naj vrednoti učenčevu oz. učenkino (po)ustvarjanje ob umetnostnem besedilu tako, da vrednoti izbrano (po skupni izbiri učitelja oz. učiteljice in učenca oz. učenke) učenčevu oz. učenkino zapisano besedilo, interpretativno branje in govorni nastop glede na cilje in standarde v učnem načrtu (tudi ob bralnih nalogah, povezanih s samostojnim domačim branjem).

5.5 Informacijska tehnologija

Razvijanje digitalne zmožnosti se povezuje z razvijanjem sporazumevalne zmožnosti v slovenskem jeziku. Digitalna kompetenca vključuje samozavestno, kritično in odgovorno uporabo digitalnih tehnologij in vsebin ter interakcijo z njimi pri učenju, delu in družbenem udejstvovanju. Vključuje informacijsko in podatkovno pismenost, sporazumevanje in sodelovanje, medijsko pismenost, ustvarjanje digitalnih vsebin, varnost (tudi digitalno dobro počutje in kompetence v zvezi s kibernetiko varnostjo), vprašanja intelektualne lastnine, reševanje problemov in kritično mišljenje. Uporaba digitalnih tehnologij in vsebin zahteva premišljen in kritičen, a radoveden, odprt in napreden odnos do njihovega razvoja. Prav tako zahteva etičen, varen in odgovoren pristop k uporabi teh orodij. (Priporočilo Sveta Evropske unije o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje, referenčni okvir, z dne 22. maja 2018)

Rabo informacijske tehnologije (IT) naj učitelj oz. učiteljica načrtuje za uresničevanje učnih ciljev pri pouku slovenščine, za spodbujanje aktivnosti učencev in učenk, za njihovo motivacijo ter za digitalno opismenjevanje. Če so načini in oblike dela temu prilagojeni, lahko raba informacijske tehnologije bistveno pripomore k učinkovitejšemu doseganju ciljev pouka slovenščine kot drugega jezika. Učence in učenke naj spodbuja k rabi računalnikov, pametnih telefonov, tablic ipd. tudi pri domačem delu.

Sodobna informacijska tehnologija omogoča rabo različnih oblik in metod dela ter omogoča učitelju oz. učiteljici pripravo in prilagoditev besedil, nalog in drugega gradiva za doseganje različnih ciljev, zapisanih v tem učnem načrtu. Učenje s pomočjo sodobne tehnologije učence in učenke večinoma motivira, zato pouk, ki vključuje rabo IT, omogoča hitrejšo in kakovostnejšo doseganje ciljev pouka slovenščine. Cilj

takega pristopa je prilagoditi in uporabiti tehnologijo za spodbujanje učenja, zato naj bo raba pri pouku smiselna in učinkovita. Primerna je metoda sodelovalnega poučevanja in učenja z dejavnostmi v raznih spletnih učnih okoljih, kot so forum, klepetalnica, uporaba anket ali drugih odzivnih sistemov za razne oblike preverjanja, videokonferenca za sodelovalno učenje v povezavi z učenci in učenkami drugih šol, uporaba družabnih omrežij ipd. Učitelj oz. učiteljica načrtuje delo z IT pri pedagoškem delu in pri posameznih učnih aktivnostih skladno s cilji učnega načrta. Vključuje naj delo s kakovostnimi e-vsebinami (e-gradiva, e-knjige, e-učbeniki, spletni slovarji in drugi jezikovni priročniki ...) in e-storitvami. Vključevanje naštetega omogoča večjo stopnjo diferenciacije in individualizacije/personalizacije pri pouku in učenju.

Razne e-vsebine in e-storitve se razvijajo zelo hitro, hkrati pa tudi hitro zastarijo, zato je treba tehtno razmisliti in izbrati, kaj naj se v pouk vključi in kaj ne. Vodilo pri tem je, da je raba tehnologije in z njo povezanih e-vsebin in e-storitev smiselna in upravičena, če učencem in učenkam omogoča hitrejše in kakovostnejše doseganje učnih ciljev.

Učitelj oz. učiteljica naj učence in učenke ozavešča o odgovornem poseganju v splet in o odgovorni rabi informacijske tehnologije.

6 ZNANJA IZVAJALCEV

Predmet	Izvajalec	Znanja s področja
Obvezni predmet slovenščina kot drugi jezik		
- prvo vzgojno-izobraževalno obdobje	učitelj	visokošolskega izobraževanja razrednega pouka